

CIRCUS. Gl. Holtegaard, 2019.
Foto: David Stjernholm.

THE SHOW MUST GO ON

Gl. Holtegaard byder velkommen til en forestilling med både skønhed, garvede cirkusheste og scener fra den mørke vrangside.

Velkommen i cirkus

Solen skinner og de første gæster bevæger sig mod indgangen til det smukke Gl. Holtegaard. Her, på den barokke gårdsplads, hilser den første artist i udstillingen 'CIRKUS' os velkommen. Et 4,5 meter højt fugleskræmsel, skabt af den danske kunstner Henrik Plenge Jakobsen, varsler truende om temaer, der strækker sig ud over lyserøde linedanserinder og den ellers så børnevenlige cirkusoplevelse.

Straks efter, at jeg træder ind ad de gamle døre er scenen sat. Bolchestribet tapet og tunge, draperede, dybrøde gardiner viser, at Gl Holtegaard har investeret i showet. Alexander Calder byder mig velkommen til lirekasseagtige toner og en lille video performance med kinesisk akrobatik. Jeg er begejstret og spændt.

Igennem butikken og så er vi i gang: I den første manege troner Michael Kvium's dovne "rytter" sig op på det store lærred og stjæler straks opmærksomheden. Det dovne blik får mig til at spørge om han måske har tabt gejsten - but the show must go on. Jeg løsriver mig og ser, at rummet vrimler med kendte og rutinerede cirkusheste, skabt af Toulouse-Lautrec, Jais Nielsen, Isaac Grünewald og Kirchner. Sammen optræder de på fornemste vis på tværs af tid og medier, og sætter fokus på hesten og dens historie, som et af cirkussets hovedattraktioner. Men den dovne rytter, som har reduceret hesten til en påtagelig rekvisit, hiver i mine tanker og får mig til at huske på værker som Alfred Stieglitz' 'Spiritual America' (1923) og Eugène Delacroix's forvredne og skræmte skimmel 'Horse frightened ny Lightning' (1825-29) som, begge på forurolig-

gende vis, henter, at der hører mere til hestens symbolik end blot skønhed og ynde.

100 års cirkus i billeder

I de blochestribede rum, der et på et sætter scenen, udforskes cirkusmotivet i gennem mere end 100 års flot repræsenteret kunsthistorie. Willumsens Harlekin danser smukt og selvsikkert ved siden af Peter Lands bare bagdel og TalRs cirkusdirektør, mens Paul McCarthy på højest "unheimlich" vis agerer klovn i kunstnerens grænseløse manege.

Formidlingsmæssigt bliver der stillet skarpt på temaer som klovnen og akrobatens, mens der laves historiske gennemgange af cirkus og dets popularitet gennem det sidste århundrede. Alt sammen er rammet flot ind af de store kunstnere, som museet på fornem vis har samlet under den spraglede teltdug. For eksempel trækkes der spor tilbage til det italienske Commedia dell'arte, flot repræsenteret af

bl.a. Mariam Bäckström i den enorme og dybt betagende gobelin kaldet 'The Opposite of Me is I'. Her sættes der fokus på både masken, den iscenesatte virkelighed og mennesket bag den.

I den mere kontemporære ende af den kunsthistoriske tidslinje, der trækkes op, finder vi det opsigtvækkende videoværk 'Flooded McDonald's' fra 2009, skabt af kunstnerensemblet Superflex. Den våde klovn har fået god plads, og hvis man fanger filmen fra begyndelsen får man en nærmest popcornkrævende front seat plads til dette ikoniske værk, der stiller skarpt på forbrugssamfundet og massekulturen.

Vrangsiden

Superflex skaber også en passende overgang til de næste rums tematikker. Vi bevæger os nu væk fra savsmulden og de kulørte lamper og ind bag bagtæppet - derind, hvor smilet erstattes af kunstnerens >>

“Formidlingsmæssigt bliver der stillet skarpt på temaer som klovnen og akrobatens, mens der laves historiske gennemgange af cirkus og dets popularitet gennem det sidste århundrede.”

Installationsfoto fra 'CIRCUS', Gl. Holtegaard, 2019. Foto: David Stjernholm.

>> professionelle og alvorlige mine, og hvor vrangsidens af den spraglede og tillokkende teltdug udforskes.

Vilhelm Bjerke-Petersens cirkustrup står tavse i en foruroligende aftensolstråle lige før showtime, og Storm Ps klovner ser ikke synderligt begejstrede ud, dér i mørket bag scenen. Albert Mertz's stringente former og det nedslåede blik hos Flemming Bergsøes klovner vidner om, at cirkuslivet ikke altid er lutter lagkage.

Dette implicite og let skjulte tema træder dog helt frem på scenen, bogstaveligt talt, i Pauline Curnier Jardins 'Teetotum', hvor den kvindelige cirkusdirektør svinger piskens så hårdt, at teaterblodet flyder og smilene fortsætter post mortem. Det groteske og alarmerende videoværk er bestemt ikke for børn, hvilket der også skiltes med i rummet forinden.

Her bag scenen er der klart fokus på kunstnerens hårde tilværelse, skuffelserne, gentagelsens drænende effekt og direktørens hårde pisk. Tråde kan selvfølgelig igen trækkes til den kontemporære kultur, hvor børn bliver beauty queens og elitesportsudøvere må tåle trænerens

brutale metoder, hvis de vil nå helt til tops. Pick your poison.

Kunstnerens opofrelse synes også at være et centralt tema i forestillingens afsluttende videoværk af Daria Martin, 'A Hunger Artist', fra 2017. Her udforskes kunstneren og dennes krop, som både materiale og subjekt. Den stakkels kunstner sulter sig selv i et bur for et dalende antal publikummer, der vidner om at interessen for hans håndværk forsvinder. I desperation foreslår han sin manager at sætte sultestrejken op til 40 dage, men som hans partner siger, så er der ikke flere penge at hente. Til sidst er det nærmest kun kunstnerens eget ego, der til nød bliver tilfredsstillet, og man spekulerer på om han ikke bare skulle få sig et almindeligt arbejde. Skæbnesvanger og flot fortalt er denne historie om kunstneren og kroppen, kunsten og døden. Buret og kroppen som objekt leder også tankerne mod kunstnere som Louise Bourgeois, Marina Abramovic og Ai Weiwei, der hver især har udforsket de samme temaer, som her ses udfoldet hos amerikanske Martin.

Razzle'dazzle

En stærk trup og en formidabel manege. Kort og præcist kan det siges. Efter at have læst plakaten og set de bolchefarvede tapeter i indgangen, var mine forventninger allerede høje. Som et lille barn glædede jeg mig til at se elefanterne, men blev lige så bjergtaget af de, for mig, mere ukendte artister. Og jeg gik ikke skuffet hjem.

Forestillingen var både børnevenlig og bloddryppende - så der var noget for alle aldre. Når selv ophængningen og rummene mimer temaets motiver kan alle være med, men dette betyder ikke, at der ikke var kød på den skæggede dame. Med stærke undertoner af det underbevidste og det skjultes uhyggelige tematikker, kan de mere velbevandrede i kunsthistorien, psykologien og den visuelle kultur finde masser af spændende nedslag, og med fordel udforske cirkustemaets mere dystre sider.

Stor applaus. ●

CIRKUS

23. august 2019 – 5 januar 2020
Gl. Holtegaard

“I de blochestrubede rum, der et efter et sætter scenen, udforskes cirkusmotivet gennem mere end 100 års flot repræsenteret kunsthistorie.”

Tal R, Spotlight, 2009, ©Tal R, Courtesy Galleri Bo Bjerggaard. Foto: Jochen Littkemann.